

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 10.1.2011
COM(2010) 810 konč.

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Vmesno poročilo o oceni izvajanja programa Kultura

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Vmesno poročilo o oceni izvajanja programa Kultura

KAZALO

1.	UVOD	3
2.	OZADJE PROGRAMA	3
3.	ZUNANJA OCENA.....	4
3.1.	Pogoji in namen ocene	4
3.2.	Metodologija	4
3.3.	Ugotovitve.....	4
4.	Glavna priporočila ocene in pripombe Komisije	8
5.	Sklepne ugotovitve Komisije	11

1. UVOD

To poročilo je predloženo v skladu s členom 13(3)(a) Sklepa št. 1855/2006/ES¹ z dne 12. decembra 2006² o uvedbi programa Kultura (v nadaljnjem besedilu: „program“), ki določa, da Komisija Evropskemu Parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij posreduje vmesno poročilo o oceni doseženih rezultatov ter o kvalitativnih in kvantitativnih vidikih izvajanja tega programa, in sicer najkasneje do 31. decembra 2010. Poudarja mnenje Evropske komisije o glavnih sklepnih ugotovitvah in priporočilih končne zunanje vmesne ocene programa, ki je dostopna na tej povezavi:

http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm

2. OZADJE PROGRAMA

V skladu s Sklepom št. 1855/2006 (v nadaljnjem besedilu: „Sklep“) je splošni cilj programa, da se z razvojem kulturnega sodelovanja med ustvarjalci, kulturnimi akterji in kulturnimi institucijami držav uveljavi kulturni prostor, ki je skupen vsem Evropejcem in temelji na skupni kulturni dediščini, za spodbujanje zavesti o evropskem državljanstvu. Ta cilj naj bi pomagali doseči podrobni cilji programa, in sicer s:

- spodbujanjem transnacionalne mobilnosti kulturnih akterjev;
- spodbujanjem transnacionalnega kroženja umetniških del ter umetniških in kulturnih izdelkov;
- pospeševanjem medkulturnega dialoga.

Program ima tri glavne sklope. Ti so:

¹ UL L 372, 27. december 2006, str 1.

² Kakor je bil spremenjen s Sklepom št. 1352/2008 z dne 16. decembra 2008, UL L 348, 24. december 2008, str. 128.

- sklop 1 – podpora kulturnim ukrepom, zlasti projektom večletnega sodelovanja, ukrepom za sodelovanje in posebni ukrepom;
- sklop 2 – podpora ustanovam, dejavnim na evropski ravni na področju kulture;
- sklop 3 – podpora za analizo, zbiranje in širjenje informacij ter za dejavnosti, ki v največji možni meri širijo vpliv projektov na področju evropskega kulturnega sodelovanja.

Sklop 1 zajema ukrepe kulturnega sodelovanja, subvencije za literarno prevajanje, posebne ukrepe za podporo sodelovanju s tretjimi državami, kulturne prestolnice Evrope in štiri evropske nagrade na področju kulture. Zadnja dva ukrepa vodi neposredno Komisija (GD za izobraževanje in kulturo), ostale ukrepe pa v njenem imenu vodi izvajalska agencija Komisije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA).

Program traja od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013. To poročilo zajema vse sklope programa (razen kulturnih prestolnic Evrope, ki jih zajemajo ločene ocene³) in njegovo celotno geografsko področje v prvih treh letih izvajanja programa.

3. ZUNANJA OCENA

3.1. Pogoji in namen ocene

Za izvedbo zunanje neodvisne ocene je bila izbrana družba ECOTEC Research and Consulting Ltd. Cilj ocene je bil oceniti izvajanje programa in doseganje njegovih ciljev, poročati o tem, v kolikšni meri so do zdaj sprejeti ukrepi prispevali k ciljem, opredeljenim v Sklepu, in k splošnim ciljem ukrepanja EU na področju kulture, kot je določeno v členu 167 Pogodbe o delovanju EU, ter zagotoviti informacije za pripravo in izvajanje morebitnih prihodnjih programov na področju kulture kot nadaljevanja tekočega programa.

3.2. Metodologija

Metodologija, ki jo je uporabil zunanji ocenjevalec, temelji na vrsti ocenjevalnih vprašanj, povezanih s ključnimi merili pomembnosti, učinkovitosti, uspešnosti in trajnosti. Uporabljene analitske metode so vključevale teoretično raziskavo (tudi pregled podatkov programa); pregled vzorca datotek, povezanih s financiranimi projekti; 78 razgovorov z upravičenci, izvajalci programa in drugimi zainteresiranimi stranmi; posebno ciljno skupino; izmenjavo informacij z upravljalnim odborom programa Kultura; in 11 študij primerov projekta. Izpolnjena sta bila dva spletna vprašalnika: vprašalnik za organizacije s podporo programa in vprašalnik za založniške hiše, ki so prejele finančno podporo za literarno prevajanje. Odziv na vprašalnika je bil dober, in sicer 50- oziroma 40-odstoten, z anketiranci iz 34 držav.

3.3. Ugotovitve

1. Pomembnost

Sklepne ugotovitve ocene so, da ima program Kultura edinstveno vlogo pri pospeševanju čezmejnega sodelovanja, spodbujanju vzajemnega učenja in profesionalizacije sektorja ter povečevanju dostopa evropskih državljanov do nenacionalnih evropskih del. Posredno

³ Vendar ta ocena zajema dopolnjevanje med kulturnimi prestolnicami Evrope in preostalim delom programa.

prispeva k razvoju vsebine, ki je bistvena za trajnostno rast in delovna mesta, ter pospešuje nove, ustvarjalne in inovativne razvojne dogodke.

Poročilo poudarja, da ima program ključno vlogo pri spoštovanju kulturne in jezikovne raznolikosti Evrope ter pri zagotavljanju zaščite in krepite kulturne dediščine EU, kot je določeno v členu 3(3) prečiščene različice Pogodbe o Evropski uniji in v členu 167 Pogodbe o delovanju EU, Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (zlasti členu 22) in obveznostih EU kot pogodbenice Konvencije Unesca o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja.

Cilji programa so prispevali k ciljem iz člena 167, pri čemer ukrepi Unije podpirajo in dopolnjujejo ukrepe držav članic pri izboljševanju poznavanja in razširjanju kulturne dediščine evropskega pomena, ohranjanju in varstvu kulturne dediščine evropskega pomena, nekomercialni kulturni izmenjavi ter umetniškem in književnem ustvarjanju.

Čeprav je program starejši od nove evropske agende za kulturo, so med njima močne povezave. Nekatere oblike podpore so neposredno povezane s postopki politike (civilnodružbene platforme, združenja za analizo politike in študije), druge oblike pa niso neposredno povezane, vendar imajo potencial za ustvarjanje primerov dobre prakse in naukov iz izkušenj, ki lahko izboljšajo postopke politike (projekti sodelovanja, posebni ukrepi in projekti literarnega prevajanja).

Projekti sodelovanja (v vseh oblikah), ki obsegajo večino financiranja iz programa, in podpora vseevropskim organizacijam so izjemno pomembni za vse tri določene cilje. Zlasti nudijo potencial za neposredno podporo obdobjem mobilnosti in tudi dejavnostim, ki vključujejo kroženje umetniških del. Transnacionalna zahteva za partnerstva zagotavlja, da je stopnja medkulturnega dialoga neločljiv del njihovih dejavnosti kot posledica združevanja ljudi iz različnih kulturnih okolij. Vendar pa vrsta posebnih dejavnosti, potrebnih za doseganje tega cilja, ni vedno tako očitna v primerjavi z drugima dvema ciljema, čeprav večina projektov spodbuja medkulturni dialog. Medkulturni dialog je zato na splošno (vendar ne vedno) stranski proizvod projektov in ne njihov prvotni cilj. Literarno prevajanje predstavlja zelo otipljiv prispevek k cilju transnacionalnega kroženja in posredno k medkulturnemu dialogu.

Ocena priporoča, da bi bilo v prihodnosti pomembno ponovno preučiti cilje programa, da se upoštevajo najnovejši razvojni dogodki v zvezi s politikami EU (na primer strategija Evropa 2020 in evropska agenda za kulturo) in tudi v zvezi s pogoji, ki vplivajo na kulturni sektor in njegove potrebe v prihodnjem obdobju (kot na primer vpliv globalizacije in digitalnega premika).

2. Uspešnost

Rezultati pregleda projektne dokumentacije in anket kažejo, da je bil program pri doseganju ciljev in učinkov na splošno uspešen, z znatnim spodbujevalnim učinkom. To dokazujejo naslednji podatki. Kulturnim izvajalcem iz programa za obdobje 2007–2009 je bilo dodeljenih več kot 700 subvencij, ki so skupaj dosegle približno 3 000 organizacij, če upoštevamo tudi soorganizatorje, in skupaj znašale več kot 120 milijonov EUR. Zahteva za sofinanciranje je seveda pospešila mobilizacijo drugih sredstev na nacionalni ravni. Podprte dejavnosti dosegajo širšo javnost in izboljšujejo dostop do evropske kulture. Podpora za literarno prevajanje je pripomogla k prevodu več kot 1 600 knjig v obdobju 3 let, kar je približno 1,4 milijona bralcev omogočilo dostop do (nove) evropske literature.

Kulturne prestolnice Evrope redno privabljajo na milijone obiskovalcev in gostijo več tisoč prostovoljcev. V letu 2008 je Liverpool obiskalo 10 milijonov ljudi. Dnevi evropske kulturne dediščine v letu 2009 so privabili 25 milijonov obiskovalcev iz vse Evrope, evropske nagrade EBBA (European Boarder Breakers Awards) pa so dosegle več sto tisoč Evropejcev z oddajami, ki jih je predvajalo 12 televizijskih postaj in 24 radijskih postaj v 24 različnih državah in na spletu.

Večina predlagateljev projektov je menila, da so bili uspešni pri dejavnostih, ki so jih začeli za dosego teh ciljev.

Niti sklep o uvedbi programa Kultura niti sedanji vodnik po programu izrecno ne določata narave, oblike in vsebine podprtih kulturnih dejavnosti. V tem pogledu prilagodljivost programa kulturnim izvajalcem omogoča sprejetje prilagojenih pristopov, ki ustrezajo njihovim potrebam.

Projekti se osredotočajo tudi na različne druge cilje poleg izrecnih ciljev programa. Običajno se izvajata dve širši vrsti dejavnosti: kulturne dejavnosti (vključno z umetniškimi izmenjavami, skupnim kulturnim ustvarjanjem, koprodukcijami, gostovanji in festivali ter izmenjavami artefaktov) in podporne dejavnosti (izmenjava izkušenj in mreženje, zagotavljanje informacij ter praktična podpora za izvajalce, izobraževanje, usposabljanje in raziskave).

Dejavnosti se izvajajo s pomočjo najrazličnejših ukrepov. Mobilnost kulturnih izvajalcev in kroženje umetniških del se običajno izvajata kot integrirani dejavnosti. Na primer, organizacije za uprizoritvene umetnosti potujejo z namenom, da bi uprizarjale nova dela; umetniki ustvarjajo in razstavljajo nova dela med obdobjem mobilnosti. Širša javnost se dosega prek predstav pred občinstvom, razstav, včasih prek televizije in radia ter seveda spleta.

Anketa kaže, da so največja ovira pri transnacionalnem sodelovanju stroški, zato projekti po izteku subvencije pogosto ne potekajo več, predvsem zaradi dodatnih stroškov, s katerimi je povezano delo v tujini. Kljub temu je med dolgoročnimi koristmi tudi vloga, ki jo ima program pri:

- pospeševanju spretnosti in poklicnih poti umetnikov z izkušnjami, ki jih prinaša mobilnost;
- vzajemnem učenju s pomočjo transnacionalnih izmenjav, mreženja in eksperimentiranja, pogosto na področjih in specializacijah, kjer so sposobnosti in znanje v Evropi geografsko razpršeni, ter s tem tudi ekonomija obsega in pospeševanje profesionalizacije področja, zlasti z namenom delovanja v globalnem okolju;
- obravnavi geografskih neravnovesij, ki jo dinamika sodelovanja programa omogoča s podporo umetnikom v državah z manjšo zmogljivostjo;
- podpori kroženju nenacionalnih ali soustvarjenih evropskih umetniških del in izboljšanju dostopa javnosti do teh del;
- spodbujanju bolj odprtega, mednarodnega pogleda posameznikov in organizacij.

Glavno neravnovesje v programih je povezano z literarnim prevajanjem. Čeprav je podpora pomembno prispevala k spodbujanju kroženja literarnih del in tako izboljšala dostop do nenacionalne evropske literature, sta angleščina in francoščina še vedno prevladujoča izvorna

jezika (več kot 40 % prevodov), več kot polovico prevodov v ciljni jezik pa predstavlja pet jezikov (italijanski, madžarski, slovenski, bolgarski in grški jezik). Zato obstaja neizkoriščen potencial v zvezi s spodbujanjem kulturne raznolikosti z večjim številom prevodov v nekatere velike evropske in svetovne jezike, ki lahko služijo kot osrednji jeziki za nadaljnje prevode v druge jezike.

V oceni je zato sklenjeno, da program uspešno spodbuja čezmejno kulturno sodelovanje, podpira umetniško in literarno ustvarjanje in izboljšuje kroženje kulturnega izražanja. Tako pomembno prispeva k splošnemu cilju Pogodbe spodbujati kulturno raznolikost v Evropi, pri čemer v ospredje postavlja skupno kulturno dediščino.

3. Učinkovitost

Povpraševanje za razpoložljiva finančna sredstva je veliko: financiranih je bila le približno četrtnina prijav za sklope projekta sodelovanja in le približno tretjina prijav organizacij, ki delujejo na evropski ravni. Prijave za literarno prevajanje so bile uspešnejše, pri čemer jih je približno polovica prejela finančna sredstva, vendar ta raven izražene potrebe ne odraža ugotovljene potrebe po več prevodih v nekatere prevladujoče jezike (predvsem v angleščino). Treba je navesti, da na splošno obstaja tudi bolj skrita potreba, ki se ne odraža v številu predloženih prijav, saj v nekaterih primerih ob dejanski potrebi po financiranju ne pride do predložitve prijave (na primer zaradi težav pri pridobivanju ustreznega financiranja).

Dosedanji izdatki so v skladu s pričakovanji, prav tako dodelitev med sklopi. Vendar pa se poraja dvom, da bo precej omejeno število projektov tretjih držav, ki bi lahko prejeli proračunska sredstva, ustvarilo kakršno koli pomembno „kritično maso“ v zvezi s ciljnim državami.

Učinkovitost prijavnega postopka in upravljanje programa sta se v primerjavi s predhodnim programom Kultura 2000 znatno izboljšala. Zaradi proceduralnih sprememb, vključno s spremembami Sklepa št. 1352/2008/ES glede zahtev o komitologiji iz člena 9 Sklepa, je prijavni postopek jasnejši in krajši kot v preteklosti (krajši za 52 do 140 dni, odvisno od sklopa). Različni poenostavitveni ukrepi Komisije in EACEA so poenostavili upravne zahteve za kandidate. Udeleženci programa so na splošno zadovoljni s temi spremembami in z vodnikom po programu, ki je bil uveden za podajanje podrobnih in verodostojnejših informacij glede prijave za financiranje.

Točke za stike na področju kulture (CCP) še naprej zagotavljajo zadovoljive storitve. Nedavne spremembe njihovih delovnih ureditev zadovoljivo napredujejo, čeprav so še v začetni fazi, vključno s prizadevanjem za krepitev delovnega odnosa med CCP in EACEA. Prepoznavnost programa Kultura in dejavnosti razširjanja Komisije upravičenci na splošno označujejo kot uspešne, vendar dokazi tudi kažejo, da bi bilo mogoče doseči še več, zlasti z več dejavnostmi razširjanja na ravni EU – čeprav se poudarja, da so se od programa Kultura 2000 tudi te zelo izboljšale.

Splošna sklepna ugotovitev ocenjevalca glede učinkovitosti je, da je program večinoma izpolnil pričakovanja glede udeležbe po vrsti organizacije in geografskega ravnovesja. Omogočil je sodelovanje številnih neprofitnih kulturnih organizacij ter malih in srednje velikih organizacij. Več kot polovica udeležencev programa prihaja s področja uprizoritvenih umetnosti, obstaja pa tudi precej velik delež „interdisciplinarnih“ akterjev, ki odraža meddisciplinarno naravo več sodobnih kulturnih dejavnosti. Glede števila prijav (čeprav se ta ne odraža nujno sorazmerno v stopnji uspešnosti), vzorec na splošno kaže zadovoljivo povezavo med udeležbo in velikostjo države, z opazno izjemo literarnega prevajanja.

4. Trajnost

Z vidika trajnosti je veliko projektov sodelovanja prineslo nadaljevalne dejavnosti, s polaganjem trdnih temeljev za prihodnje dejavnosti, spodbujanjem dolgoročnih koristi in oblikovanjem partnerstev, ki so dovolj trdna, da se ohranijo. Vendar pa so tekoče dejavnosti sodelovanja močno odvisne od sposobnosti organizacij, da nadaljujejo svoje delo na mednarodni ravni tudi po zaključku financiranja projekta. V številnih primerih so stroški transnacionalnega sodelovanja pomenili, da se projekti po zaključku projekta niso mogli nadaljevati oziroma so se lahko nadaljevali le v okrnjenem obsegu. Iz poročila je razvidno, da kulturna in jezikovna razdrobljenost v Evropi in trenutni gospodarski razvoj – ter njegov učinek na višino javnih sredstev, namenjenih kulturi in umetnosti – predstavljata izziv za nadaljnjo mobilnost in kroženje, za krepitev zmožnosti in s tem za trajnostni razvoj na tem področju.

V zvezi z organizacijami, ki so dejavne na evropski ravni in deležne podpore v okviru sklopa 2, dokazi kažejo, da bo več teh organizacij na nek način nadaljevalo delo brez evropske subvencije, čeprav v okrnjenem obsegu.

Naziv kulturne prestolnice Evrope je zadevnim mestom pogosto zapustil trajno zapuščino v obliki nove kulturne infrastrukture in dejavnosti, večje zmogljivosti lokalnega kulturnega sektorja in kulturnega upravljanja, živahnjšega kulturnega dogajanja in močno izboljšane podobe.

4. GLAVNA PRIPOROČILA OCENE IN PRIPOMBE KOMISIJE

Ocenjevalec je na podlagi ugotovitev izdal 17 priporočil. Priporočila so v poševnem tisku (mnenje Komisije pa v navadnem tisku). Razdeljena so na dve glavni kategoriji glede na to, ali se nanašajo na nadaljnje izvajanje tekočega programa Kultura do leta 2013 ali na novi program (po letu 2013).

1. Tekoči program

Priporočilo št. 1

Komisija mora še naprej preverjati raven subvencij, namenjenih literarnemu prevajanju, da se zagotovi njihova skladnost s prevladujočimi tržnimi cenami v vsaki državi.

Priporočilo št. 2

Od nadaljnje podpore festivalom kot ločenemu podsklopu v okviru sklopa 2 ni neposrednih koristi. Takšna podpora je bila spremenjena v novem vodniku po programu, objavljenem maja 2010, s posebnim podsklopom, ustvarjenim v okviru sklopa 1, tako da jih je mogoče podpirati kot projekte in ne s subvencijami za poslovanje. Festivali se lahko še naprej prijavljajo za projekte sodelovanja pod pogojem, da izpolnjujejo ustrezna merila, npr. da temeljijo na dogovoru o sodelovanju.

Priporočilo št. 3

Uvedbo sprememb delovne ureditve CCP je treba zaključiti, z vsemi potrebnimi prilagoditvami med samim postopkom, da se zagotovi stalen napredek za zagotovitev najboljših možnih storitev za kulturne izvajalce.

Priporočilo št. 4

Komisija/EACEA mora še naprej izvajati letne obiske pri projektih, da pomaga upravičencem in da je seznanjena z vsebino projektov.

Priporočilo št. 5

V končnih poročilih morajo projekti sodelovanja in organizacije, dejavne na evropski ravni, navesti število posameznikov, ki imajo korist od obdobja mobilnosti.

Priporočilo št. 6

Sedanja prizadevanja za spodbujanje rezultatov projektov preko letnih konferenc in publikacij se morajo nadaljevati in, če viri to dopuščajo, je treba obravnavati nadaljnje tovrstne dejavnosti. CCP bi upravičence projektov lahko pozvali, da izkušnje delijo v okviru lokalnih „informativnih dni“.

Mnenje Komisije

Komisija se na splošno strinja s temi priporočili. Leta 2007 je začela širši postopek poenostavitve, ki je privedel do pomembnih sprememb v upravljanju in izvajanju tekočega programa, vključno s številnimi vidiki, ki jih obravnava poročilo ocenjevalca in so jih zainteresirane strani sprejele z odobravanjem.

Natančneje, od leta 2010 se festivali podpirajo v obliki projektov in ne s subvencijami za poslovanje. Kot je navedeno v poročilu, je bilo torej priporočilo št. 2 že uvedeno. V zvezi s priporočilom št. 1 (pavšalni zneski za literarno prevajanje se preverijo vsaki dve leti: ker je bil zadnji pregled v začetku leta 2010, je naslednji pregled načrtovan za leto 2012); priporočilom št. 3 (delovne ureditve CCP z namenom izboljšanja zagotovljenih storitev so v celoti izvedene od leta 2010 in jih je mogoče zdaj – pod sedanjimi pogoji – obravnavati kot stabilne za trajanje tekočega programa); in priporočilom št. 4 (vedno več obiskanih projektov, predvsem s strani EACEA, Komisiji/EACEA omogoča, da ima veliko boljši vpogled v podprte dejavnosti, z boljšim spremljanjem in spodbujanjem) je Komisija že uvedla potrebne spremembe v strukturi tekočega programa. Zanimivo bi bilo natančneje določiti število posameznikov, ki so vključeni v mobilnost ali imajo od nje korist, v skladu s priporočilom št. 5. Ker bi to pomenilo manjšo spremembo v predlogah EACEA za končna poročila o projektih, je treba oceniti najboljši trenutek za uvedbo te možne spremembe.

V zvezi z dejavnostmi za spodbujanje rezultatov projektov (priporočilo št. 6) se bo praksa letnih konferenc in publikacij nadaljevala, Komisija pa bo raziskala še druge možnosti glede na razpoložljive vire. Kar se tiče lokalnih informativnih dni CCP, se od leta 2010 številni že bolj osredotočajo na izmenjavo izkušenj iz podprtih projektov in vključujejo predstavnike Komisije/EACEA, kadar je to potrebno in možno.

2. Prihodnji program

Priporočilo št. 7

Splošne in podrobne cilje prihodnjega programa je treba revidirati, da bodo odražali razvoj, dosežen od oblikovanja zadnjega programa, vključno s spremembami, ki vplivajo na področje kulture in razvoj politike, kot so strategija EU 2020, njene vodilne pobude in evropska agenda za kulturo.

Priporočilo št. 8

Treba je upoštevati ustrezno najvišjo stopnjo sofinanciranja v okviru programa. Najvišja stopnja sofinanciranja, ki je sorazmerno nizka, omogoča financiranje večjega števila projektov; vendar lahko prenizka stopnja sofinanciranja izvajalce odvrne od prijave in izvedbe ambicioznih projektov. Če raven sofinanciranja ne bo odražala realnosti (npr. hudih rezov v javnem financiranju na nacionalni ravni, poslabšanja gospodarskega položaja, ki otežuje pridobivanje zasebnega sponzorstva itd.), bi se več kulturnih izvajalcev lahko znašlo v položaju, ko se ne bi mogli prijaviti v okviru programa, program pa zato ne bi mogel doseči svojih ciljev. Zato je treba v prihodnjem programu pozorno oceniti prednosti in slabosti stopnje sofinanciranja z vidika njegovih ciljev in prednostnih nalog ter prevladujočih okoliščin.

Priporočilo št. 9

Interdisciplinarni pristop programa se mora nadaljevati in odražati realno stanje razvoja na področju kulture, vključno z učinkom digitalizacije, kjer postajajo meje med področji bolj zabrisane in kjer je medsektorsko eksperimentiranje običajno.

Priporočilo št. 10

Treba je oceniti, ali je treba razlikovanje med večletnimi in dvoletnimi projekti sodelovanja ohraniti glede na dejstvo, da imajo iste cilje.

Priporočilo št. 11

Treba je upoštevati razsežnost tretje države, saj se zdi, da je zaradi sedanjega pristopa izbire ene ali več držav za določeno leto zaznaven dolgoročni učinek omejen zaradi pomanjkanja kritične mase.

Priporočilo št. 12

Ker kljub enotnemu trgu in prostemu gibanju delavcev še vedno obstaja veliko ovir za mobilnost in kroženje, je treba obravnavati podporo za boljše informacije/obveščevalne podatke ter smernice za kulturne izvajalce, ki morajo delati v drugi evropski državi.

Priporočilo št. 13

Komisija in EACEA morata obravnavati načine, kako spodbuditi več literarnih prevodov iz slabše zastopanih jezikov (zlasti jezikov novih držav članic) v bolj prevladujoče jezike, kot so angleščina, francoščina, nemščina in španščina, ki pogosto služijo kot osrednji jeziki za nadaljnje prevode in bi zato pomenili dragocen prispevek k spodbujanju kulturne in jezikovne raznolikosti. Treba je obravnavati tudi druge pobude za pospeševanje prevajanja literature.

Priporočilo št. 14

Treba je obravnavati spremembo kategorije „zagovorniške mreže“ v korist „mrež“, saj za organizacije ni nujno, da imajo vlogo zagovornika, če želijo znatno prispevati k mobilnosti umetnikov, kroženju umetniških del itd.

Priporočilo št. 15

Ocena je pokazala, da pri programu obstajata potreba in potencial za spodbuditev novih, ustvarjalnih ter inovativnih dogodkov in struktur, vendar lahko stroški, povezani s transnacionalnim sodelovanjem, otežujejo ohranjanje struktur ali projektov po izteku subvencije EU. Zato je treba preučiti, kako lahko prihodnja merila za dodeljevanje vplivajo na ravnovesje pri spodbujanju pojava novih ter inovativnih dejavnosti in struktur, ob hkratnem zagotavljanju, da to ne škoduje vzpostavljenim strukturam, ki imajo stalno, temeljno vlogo pri spodbujanju ciljev programa in jasno evropsko dodano vrednost.

Priporočilo št. 16

Treba je obravnavati vlogo, delovne ureditve in postopke za imenovanje CCP v vseh novih programih. Kjer je to potrebno, jih je treba preučiti, da bodo odražali zahteve novega programa, v luči dobre prakse pa tudi zahteve drugih programov EU.

Priporočilo št. 17

Upravljanje prihodnjega programa mora biti karseda učinkovito in enostavno, v interesu kandidatov in upravičencev v okviru možnosti, ki jih ponujajo finančne uredbe, na podlagi napredka, doseženega v okviru sedanjega programa.

Mnenje Komisije

Komisija se na splošno strinja s temi priporočili in jih bo kar najbolj upoštevala pri pripravi predloga za program za obdobje po letu 2013. To velja tako za vsebino programa kot za njegovo vodenje, ki ju bo Komisija ohranjala v kar najbolj učinkoviti in enostavni obliki.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE KOMISIJE

Komisija se strinja s splošno oceno ocenjevalca, da ima program edinstveno vlogo pri spodbujanju čezmejnega sodelovanja na področju kulture in pospeševanju koristi iz razdelka o ugotovitvah. Program je ustrezno izvajal dejavnost EU na področju kulture, kot to predvideva člen 167 Pogodbe, in izpolnil cilje iz Sklepa.

Sklepne ugotovitve ocenjevalca kažejo, da je mogoče doseči manjše izboljšave pri omejenem številu posebnih področij ter da so na splošno udeleženci zadovoljni s programom in mu priznavajo edinstveno evropsko dodano vrednost. Ocena tudi kaže, da lahko v prihodnjih letih povpraševanje za to vrsto podpore EU v kulturnem sektorju ostane precej veliko oziroma se lahko še poveča ter da program prispeva k vsebini in razvoju znanja, ki sta bistvenega pomena za prihodnjo trajnostno rast in delovna mesta ter nove, ustvarjalne in inovativne razvojne dogodke.

Komisija je od leta 2007 močno okrepila posvetovanje s kulturnim sektorjem in veliko pozornosti namenja stališčem, ki so jih v tem postopku izrazile zainteresirane strani in jih odraža tudi to poročilo o oceni.

Kot je navedeno v razdelku 4, je bilo v sedanji program Kultura že vključenih veliko različnih novih značilnosti in izboljšav, za katere se v nekaterih primerih pričakujejo priporočila ocenjevalca.

Komisija zato namerava upoštevati rezultate te ocene predvsem pri pripravi novega programa EU na področju kulture za obdobje po letu 2013.